

Remissvar till EU-kommissionens förslag till direktiv om styrkande och kommunikation om uttalade miljöpåståenden

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) tackar för möjligheten att yttra sig över rubricerat förslag och vill lämna följande synpunkter.

Harmonisering av övergripande regelverk på den inre marknaden är i grunden positivt för konkurrenskraften. Förslaget ger möjlighet för svensk produktion att framhålla positiva mervärden som rör miljö på ett betryggande sätt. Det är viktigt att det finns ett effektivt system för att berätta om de mervärden som skapas inom produktionen för att det även ska finnas ekonomiska möjligheter att utveckla primärproduktionen. Det behövs dock en del justeringar för att det föreslagna direktivet ska anpassas till livsmedelssektorn. I detta remissvar belyser vi de aspekter som vi anser är särskilt viktiga för att direktivet ska vara implementerbart och anpassat till det svenska jordbruket.

Regleringarna inom direktivet får inte bli så omfattande och detaljerade så att det leder till så kallad Green Hushing där företag undviker att berätta om de mervärden som de producerar. Att bygga upp märkningar och förtroende för dessa kräver mycket arbete och investeringar. Sverige bör därför agera för att de legitima certifierings- och märkningssystem som är väl etablerade i landet bör kunna erkännas. Direktivet får inte heller begränsa möjligheterna att genom branschöverenskommelser och branschpolicies, som finns etablerade i Sverige, utveckla produktionen och främja innovation. Påståenden som görs av organisationer och inte är direkt kopplade till en produkt ska vidare inte hanteras under direktivet.

Vi ser vidare att det finns definitioner som behöver klargöras. Exempelvis vad som räknas som ett mervärde för att ny märkning ska godkännas, eller vad som klassas som en miljömärkning eller miljöpåstående. Det måste finnas utrymme mellan påståenden och certifiering som möjliggör konceptualisering utan att det klassas som en märkning. Definitionerna bör vidare korrelera med de definitioner som används inom ISO-standarder samt inom direktivet om mer konsumentmakt i den gröna omställningen.

LRF ställer sig positiva till att målkonflikterna miljö och djurskydd lyfts, framför allt i 19 (sida 30) men även artikel 3g (sida 44). Det är även viktigt att man i arbetet med Green Claims beaktar den djurskyddsmärkning som DG Santé lägger fram under hösten 2023 så att dubbelreglering och dubbelarbete uteblir.

Metodologi inklusive Product Environmental Footprint (PEF)

LRF anser att direktivet för gröna marknadsföringspåståenden måste kunna främja innovation och hantera framtida behov och produktion, samt uppdateras i linje med utveckling av metoder, teknik och forskning. Därmed måste direktivet ta höjd för kommande behov och utveckling av märkningar, påståenden och certifieringar som idag inte finns. Gällande mätmetoder ser LRF att PEF som metodologi fungerar för vissa sektorer och produktgrenar, men att det behöver kompletteras med de föreslagna aspekterna som därmed inkluderar jordbrukets positiva externaliteter. Det är också viktigt att beakta att system som PEF ej kan användas för jämförelser mellan produktkategorier.

Uppdatering med aspekter som biologisk mångfald, förtydligande kriterier för markhälsa samt kolinlagring är nödvändigt. Att mäta påverkan från ett biologiskt system är annorlunda än för många andra sektorer och system. Både positiva och negativa effekter spänner över flera år och går inte bedöma utifrån en kort analys. De livscykelanalyser som används måste därför inkludera ett längre tidsspänn och ta in fler landskapsfaktorer som bidrar till att positiva effekter kan variera över tid och områden. Märkning ska beakta att klimat inte fungerar som ett mått på total miljöpåverkan. Vi behöver ta hänsyn till biologisk mångfald, vattenanvändning, växtnäring och mycket mer i värdering av livsmedel, och hantera de målkonflikter som uppstår. Det är vidare viktigt att även stimulera lokala miljöåtgärder för de faktorer där resultatbaserade mål kan bli missvisande samt att inkludera åtgärdsbaserade mål och initiativ.

LRF identifierar vidare att PEF och PEFCR inte finns tillgänglig för alla typer av produkter och sektorer och att det därmed bör finnas ett sätt att verifiera miljömässiga påståenden på som inte är beroende av PEF som metodologi. LRF uppskattar därför att PEF inte per se är den använda metodologin i direktivet. I arbetet med utformningen av en metodologi är det vidare viktigt att underlätta för små sektorer och mindre producenter. Undantag för mindre producenter samt möjligheten att använda andra metodiker än PEF kan underlätta, men det behövs fortfarande en livscykelanalys som är vetenskapligt grundad. Detta driver kostnader som inte är möjliga att bära för små sektorer/producenter. Mindre producenter undantas från skyldigheter inom detta förslag med avseende på kraven på styrkande och framförande i samband med bedömningen av styrkande. Däremot omfattas de fortsatt av tillämpningsområdet för direktivet om otillbörliga affärsmetoder. Det är viktigt att direktivet tar hänsyn till den ekonomiska och administrativa börda detta kan leda till för mindre producenter och sektorer. Vidare bör de ökade kostnaderna för legitimering av påståenden, rapportering och datainsamling fördelas rättvist över hela livsmedelskedjan. Direktivet bör tydligare lyfta värdet av den data som efterfrågas och produceras av primärproducenter. Både ägandefrågan, kostnaden för insamling av data och värdet av denna data bör adresseras.

Det är viktigt att produkter enbart kan jämföras med andra produkter inom samma kategori. Men det måste även vara möjligt att genom data differentiera inom kategorier och regioner för att föregångare ska ges möjlighet att presentera sina påståenden och belägg för dessa. En för hög aggregationsnivån kan resultera i utmaningar i att föra fram de svenska mervärdena.

Referenser till EU-lagstiftning och risk för dubbelreglering

LRF anser att ekologisk produktion som regleras under 2018/848 ska undantas från direktivet gällande de aspekter som redan regleras inom ekologistiftningen (se paragraf 9).

Det är viktigt att direktivet inte leder till dubbelreglering av hållbarhetsmärkningar och påståenden som redan regleras exempelvis genom direktiv 2005/29/EG. Vidare regleras vilseledande marknadsföring genom MFL, 2008:486, varför direktivet om miljömässiga påståenden bör uppmuntra till höga ambitioner och produktutveckling snarare än att stoppa tveksamma så detta redan regleras genom MFL.

Kommentarer och referenser till enskilda paragrafer

- I 6.2 om artikel 4 och jämförande påståenden anser vi att jämförelser bara ska kunna ske inom en produktkategori.
- I 6.2 ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter för att komplettera kraven om styrkande för vissa typer av påståenden. Det är viktigt att kommissionen även i framtagandet av delegerade akter har en nära kommunikation med näringen samt att de delegerade akterna utformas på ett sätt som inte innebär styrning på detaljnivå.
- Det behövs mer tydlighet i paragraf 19 om hur en positiv effekt kan ge negativa effekter på andra aspekter, eller målkonflikter.
- I paragraf 28 beaktas svårigheter för näringsidkare i insamling av uppgifter från aktörer i hela värdekedjan. Det är viktigt att även se primärproducenternas situation med krav på olika rapportering från olika företag och system. Ska förslaget gå att implementera behövs kommunicerande system som förenklar rapportering för primärproducenten.
- I paragraf 32 nämns delegerade akter för att inrätta regler för produktgrupper eller sektorer där detta kan ge mervärde (inom PEF). Viktigt att näringen konsulteras i framtagandet av sektorspecifika regleringar. Detta gäller även i paragraf 38 samt framför allt i paragraf 65. Där vill vi att samråd ska inkludera näringen.
Det är positivt att man i paragraf 32 har inkluderat positiva aspekter av jordbruket, men förslaget bör ta hänsyn till utmaningarna i att mäta och redovisa biologisk mångfald. En livscykelanalys är inte alltid det enklaste verktyget för jordbrukets fleråriga processer. Det är vidare viktigt att belysa skillnaden mellan LCA som mäter per kg produkt och jämfört med miljöpåverkan som sker på plats och i närmaste omgivning (dvs där miljön inte enbart bidrar med produkter utan effekter som sker på plats, via vattendrag etc). Jämförelse mellan livsmedel per kg produkt tar ej heller hänsyn till näringstäthet och food matrix egenskaper.
- Paragraf 44 bör tydligt kunna ta höjd för behov av nya typer av märkningar och certifieringar. Därför bör det tydliggöras vad ett "betydande mervärde" innebär.
- I paragraf 46 anser vi att kommissionen inte bör hindra företag och initiativ som är föregångare inom sina sektorer.
- I paragraf 64 och i artikel 17 beskrivs sanktioner. Dessa får inte vara av den magnitud att Green Hushing riskeras.

Vi tackar för möjligheten att dela våra synpunkter och ser fram emot en fortsatt dialog kring förslaget.

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Daniel Selin
Enhetschef Näringspolitisk Analys

Amanda Björksell
Näringspolitisk Expert